

DE TANK

nr. 291
December 2024

P.10

SHERMAN IN NEDERLANDSE DIENST

IN DIT NUMMER

P.16

JOINT LIGHT TACTICAL VEHICLE IN NEDERLAND

P.22

TURTLE TANK ALS MODEL

P.26

MUSEUM FULL IN ZWITSERLAND - DEEL 2

De geschiedenis van een '75'

2 Nog een doop: de vuurdoop!

Het laden was wat het altijd is: een saai en pijnlijk karwei. Paarden, bang voor het donker, gingen bij de lantaarns staan. Ze moesten met de kruisingels erachter in de hokken worden gesleept. En toen ze daar eenmaal waren, maakten ze een hels geluid door het slaan met hun hoeven en hun schrill gehinnik, zodat de bevelen van de mannen die druk bezig waren met het laden werden overstemd.

-- Wees voorzichtig! De trein voor de batterij telde maar liefst zeventien platte en dertig overkapte wagons. Sans-Peur werd op de eerste wagon gezet. Cornevin ging er naast zitten: de zorg van een peetvader voor zijn peetzoon. De veertien paarden van het stuk pasten in twee wagons, met als begeleider de eerste rijder Tantin. Een kerel uit de Haut-Rhin, voerman van beroep en volledig aan zijn paarden toegewijd. Ho krenge!...Draai je om, verdomde kameel! Tantin mishandelde zijn dieren nooit, hij beledigde hen op vriendelijke toon.

De kapitein woonde met zijn twee luitenants de manoeuvre bij. Kapitein Dieulouard was amper achtentwintig jaar oud. Hij was mager en verlegen als een jong meisje en bloosde tot in zijn oren als hij met een kanonnier sprak. Zijn twee luitenants, Libert en Vaultot, waren oude, stoere jongens. Vooral de tweede, ex-adjutant, twintig jaar in dienst, die een opvallend contrast vormde met hun leider. Veel tirades van hen, in de nacht, terwijl Dieulouard, een eindje verderop schuchter een sigaretje rookte!

Sans-Peur gaat voorop. Het is versierd met boeketten die vrouwen...onderweg hebben aangeboden.

Eindelijk is alles klaar! De batterij is aan boord. De officieren, verantwoordelijk voor het transport, stappen in het voorste rijtuig, een uitgeleefde kar, laag en vies. Het sein wordt gegeven, de locomotief fluit... we zijn onderweg!

In Belford krijgt de batterij het bevel zich ter beschikking te stellen van de 14e Divisie. De 14e? We wisten vaag dat er aan de kant van Mulhouse werd gevochten. Mulhouse was ingenomen, vervolgens heroverd en opnieuw ingenomen. 'Dus we gaan binnenkort de Moffen zien!' verklaart Cornevin.

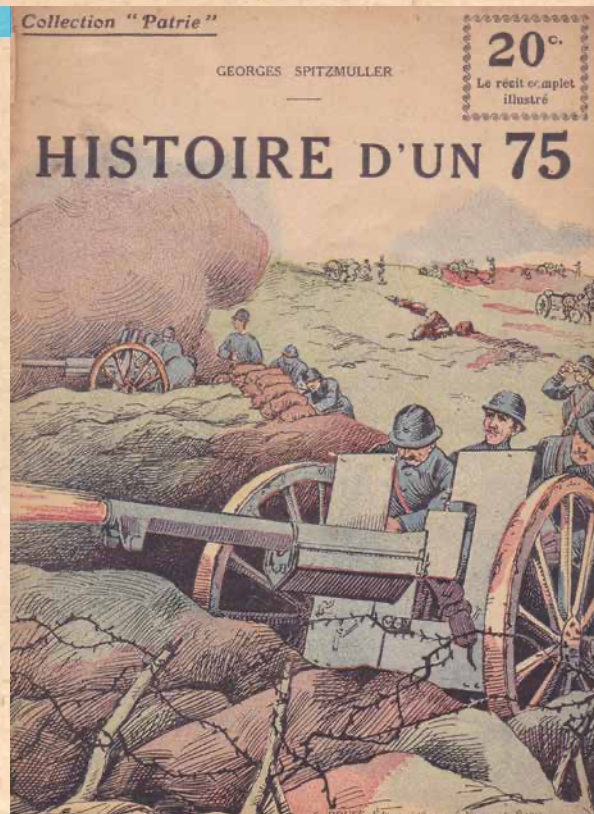
Het is klaarlichte dag. De mannen rekken zich uit en springen op het perron. Het uitladen begint. Viénard benadert Dieulouard en saluëert.

-- Kapitein, weet u of we door Montreux-Château zullen gaan?

-- Ah! dat ... antwoordt de officier ontwijkend.

-- Dan zou ik mijn moeder kunnen omhelzen.

De blik van de jonge kapitein werd zachter. Zijn moeder... Hij heeft ook een moeder, die hij al maanden niet meer heeft gezien.

Hij zou op 1 augustus met verlof vertrekken. Als het om toestemming gaat, het is oorlog.

-- Luister, Viénard', zei hij, 'als we niet te ver van je dorp zijn dan kan jij je moeder gaan omhelzen, dat beloof ik je.

-- Bedankt kapitein, antwoordt de onderofficier met een vochtige glans in zijn ogen. En hij denkt:

-- Wat een goede vent! Voor hem zouden we door het vuur gaan.

We passeerden op drie kilometer van Montreux-Château. Viénard kon zijn moeder omhelzen. Ze huilde toen ze hem zag. Hij keerde met een zoete herinnering terug van dit korte bezoek. Zijn lot leek hem nu minder bitter en deze oorlog, die hem in het begin bang en van streek maakte, net als zoveel anderen, ziet hij nu als een noodzaak voor zijn vaderland. Hij zou er al zijn kracht en al zijn geloof aan besteden.

Hij moest een eind lopen om de colonne weer te bereiken. Zijn paard zat onder het zweet en het stof. Eindelijk kon hij wat langzamer en stapsgewijs naast zijn stuk gaan lopen. Ze gingen nu over een schaduwloze oude weg die langs de route Parijs-Bazel voerde.

Sans-Peur gaat voorop. Het is versierd met boeketten die vrouwen onderweg aan de kanonnières hebben aangeboden, toen ze door de dorpen trokken. Ook kapitein Dieulouard heeft

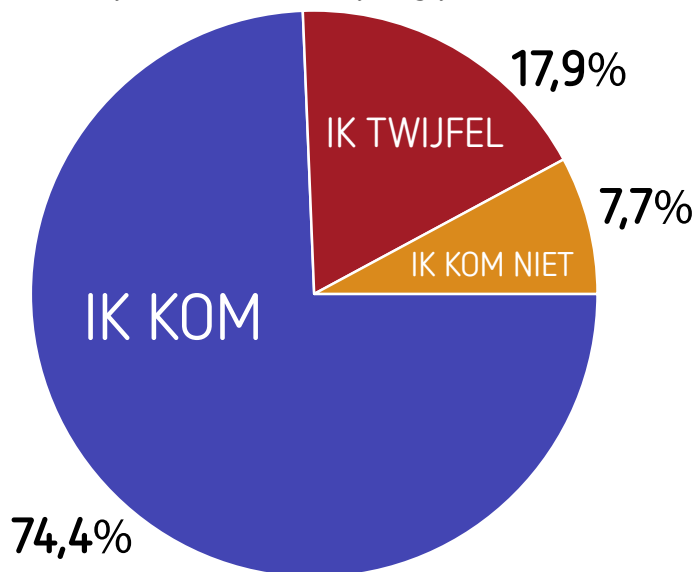
Ledenenquête 2024

Op 13 oktober hebben alle leden waarvan wij een mailadres hebben (en dat zijn circa 680 van onze 750 leden) een uitnodiging gekregen om deel te nemen aan de online enquête. In de twee weken die daarop volgden hebben maar liefst 195 mensen de vragenlijst ingevuld. Hiermee is de enquête in ruime mate representatief voor de vereniging. Onder de inzenders is een cadeaubon van € 50,- verloot. Gerrit Heus was de winnaar en hij heeft inmiddels een cadeaubon van zijn favoriete modelbouwwinkel ontvangen.

De enquête had twee doelen: het peilen van de voorkeuren ten aanzien van onze komende 50ste verjaardag en het ophalen van jullie waardering voor de onderdelen van onze vereniging. In een open vraag hebben jullie in ruime mate aan het bestuur persoonlijke feedback gegeven. Wie alle grafieken en feedback wil lezen kan het rapport downloaden via een link op ons onvolprezen forum: <https://www.twenot-forums.nl/>

Duidelijk werd dat er grote animo is voor een stevige viering van het komende jubileum. Graag centraal in het land, graag met veel handel en graag bij een museum. Driekwart van jullie wil komen en 18% twijfelt nog. Het mag wat kosten. Jullie verheugen je op een jubileum-extraatje, maar een maaltijd voegt weinig toe. Het bestuur heeft daarom direct contact opgenomen met het Nationaal Militair Museum, maar dat gaat niet lukken. In de weekenden ontvangen zij geen groepen en ze staan geen handel toe. Heel jammer. Maar het bestuur heeft een prachtig alternatief op het oog! Nog niet alles is rond dus daarover later meer. Inmiddels is trouwens ook onze homepage opnieuw ingericht. Dank voor de feedback!

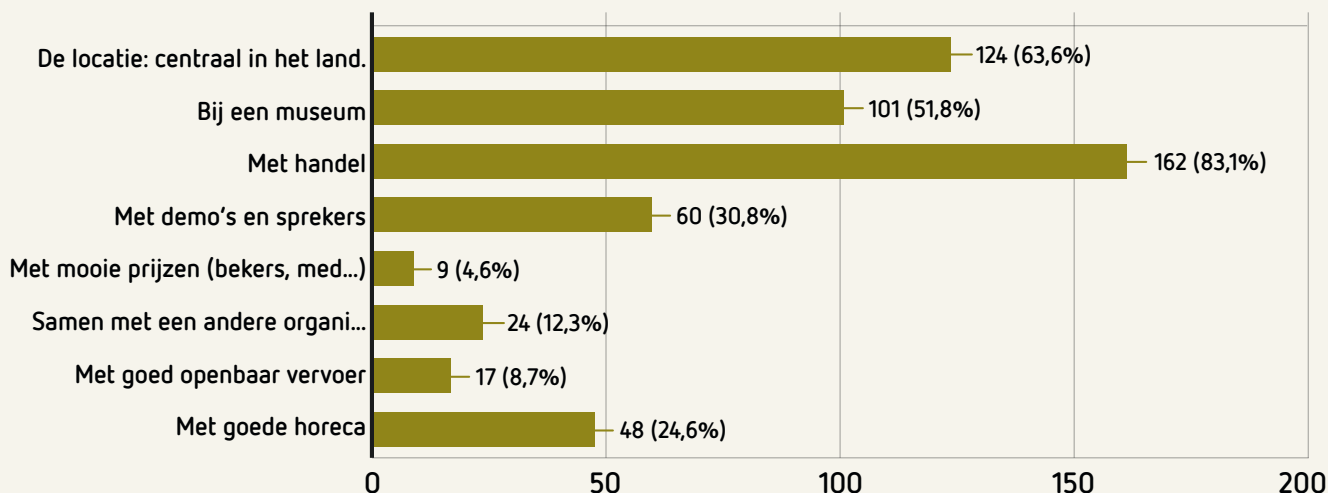
Kom je naar het 50-jarig jubileum?

De waardering voor ieder onderdeel van de club werd goed duidelijk en was in het algemeen groot. Vooral DE TANK en het Forum worden gewaardeerd. Wat jullie in detail leuk vinden aan bijeenkomsten werd duidelijk (zie afbeelding onder) en ook vinden jullie de contributie zeer schappelijk. Tenslotte werden er in de open vragen veel nuttige suggesties en feedback gegeven. En het bestuur bloest nog een beetje van de vele mooie woorden die het mocht ontvangen. Kortom: goed gedaan clubleden! Veel van jullie geleerd. En we gaan in het najaar van 2026 een stevig feest bouwen!!

12. Wat vind jij belangrijk bij een TWENOT-bijeenkomst (kies er maximaal drie)

195 antwoorden

De Sherman tank in Nederlandse dienst

Vrij snel na de afloop van WO2 werd begonnen met de wederopbouw van de Nederlandse krijgsmacht. Daar waren natuurlijk veel voertuigen voor nodig. De geallieerden hadden heel veel voertuigen die ze niet meer mee naar huis wilden nemen en dus lieten ze deze achter in grote opslagplaatsen. In ons land waren het vooral de Canadezen die veel materiaal achter lieten, bekende opslagplaatsen waren die in Deelen en Enschede. De foto hierboven toont die van Enschede in de jaren 1945 - '46. (foto via Jan Hoogendoorn).

De Staat der Nederlanden nam deze opslagplaatsen in 1946 over van Canada en kwam daarmee in het bezit van de daar geparkeerde

Sherman tanks. Het ging vooral om de typen M4 Composite, M4A2 en M4A4. Ze verkeerden in matige tot slechte staat. Slechts een klein deel kon geschikt worden gemaakt voor opleidingsdoeleinden. De laatste vier M4A4's werden midden jaren vijftig afgevoerd. Een overzicht in Wiel en Rups geeft aan dat er per 5 april 1951 132 Shermans van verschillende types waren (M4 Composite, M4A1 76 mm, M4A2, M4A4 en M4A4 met dozerblad). De M4A1 76 mm tanks in die lijst waren in 1951 en begin 1952 als Amerikaanse militaire hulp verkregen. In juli 1951 werd duidelijk dat Nederland geen nieuwe M46 tanks zou krijgen. In afwachting van de Centurion tank kreeg de KL als militaire hulp Sherman M4A1 75 mm tanks voor

opleidingsdoeleinden, maar ze werden ook ingedeeld bij gevechtseenheden want het aantal ontvangen M4A1 76mm tanks was niet voldoende om een tankbataljon te vullen.

Later in dat jaar werd het aantal als militaire hulp geleverde tanks nog vergroot zodat ons leger in totaal 50 tanks M4A1 76mm, 88 tanks M4A1 75 mm, 48 M4 en M4A3 105 mm houwitser tanks en 20 bergingstanks M32 ontving. In 1954 nam de Landmacht nog vijf Sherman M4A3 105 mm houwitser tanks over van het Korps Mariniers. Zie de tabel uit Wiel en Rups, pag. 497 (▼) met de verschillende Sherman types en de bijbehorende aantallen en kentekens. Van de 88 M4A1 tanks waren er 50 van het type

2.2 Gepantserde voertuigen MDAP en OSP

Tabel overgenomen met toestemming van de auteur van Wiel en Rups.

TYPE	AANTAL	KENTEKEN (BOUWJAAR)	OPMERKINGEN
Sherman M4A1, m/75mm kanon	88	KX-17-01/17-53, KX-18-64/18-94	MDAP, vier kregen geen KX-nummer
Sherman M4A1, m/76mm kanon	50	KX-16-51/17-00	MDAP
Sherman M4, m/105mm houwitser	30	KX-17-77/18-06	MDAP
Sherman M4A3, m/105mm houwitser	18	KX-17-54/17-71	MDAP
Sherman M32, bergingstank	4	KX-18-10/18-13	MDAP
Sherman M32B1, bergingstank	10	KX-18-14/18-23	MDAP
Sherman M32A1B1, bergingstank	6	KX-18-24-18-29	MDAP
Sherman HVSS, m/105 mm houwitser	5	KX-17-72 / 17-76	Overgenomen van Kops Mariniers, 1954

JOINT LIGHT TACTICAL VEHICLE

Het lijkt haast een onmogelijke opgave, het vervangen van een van de meest iconische militaire voertuigen van na de Tweede Wereldoorlog. We hebben het dan over de alom tegenwoordige Humvee van de Amerikaanse strijdkrachten. Vele tienduizenden van het High Mobility Multipurpose Wheeled Vehicle (HMMWV) zijn vanaf begin jaren tachtig gebouwd. Tijdens de aanloop naar eerste Golfoorlog in 1991 waren de Humvees ('Hummer' wordt gebruikt voor de civiele varianten) op het nieuws dagelijks te zien. Maar na veertig jaar en vele varianten voldeed de Humvee niet meer aan de eisen van het moderne slagveld. Het was tijd voor een vervanger.

JLTV

In 2006 werd er een start gemaakt met het Joint Light Tactical Vehicle (JLTV)-programma om het merendeel van de Humvees te vervangen. De Oshkosh L-ATV werd in 2015 geselecteerd met een initiële productie van 16901 stuks. In 2019 ging de U.S. Army akkoord met de full-rate productie van de Oshkosh JLTV. Het ging toen om ongeveer 58.000 stuks voor alleen de U.S. Army, United States Marine Corps en U.S. Special Operations Command. Ondertussen zijn de orders opgelopen tot meer dan 78.000 stuks waarbij ook de U.S. Air Force is aangesloten.

De Oshkosh JLTV heeft ondertussen ook internationaal voet aan de grond gekregen met orders en leveringen aan acht andere landen. Dat zijn België, Roemenië, Litouwen, Brazilië, Montenegro, Slovenië, Noord-Macedonië en het Verenigd Koninkrijk.

NEDERLAND

Eind vorig jaar bracht Oshkosh, in samenwerking met haar Nederlandse vertegenwoordiger Apex Global, voor de tweede keer een JLTV naar Nederland. Dat was voor de, helaas door COVID afgelaste, NIDV Exhibition Defence & Security (NEDS) beurs. De geplande terreindemonstratie de dag erna voor een kleine groep genodigden kon wel doorgang vinden, met in acht neming van de Corona-maatregelen. Dit keer was het de JLTV-EXP variant, die mee zou kunnen gaan dingen in het '12kN Air Assault' verwoerpingstraject na

foto: armyrecoqniton.com

‘Falcon’ Commando- en Verbindingsvoertuig

Facebook 19-01-2024: Het ISTAR cavalerie bataljon van het Belgische leger ontving als eerste de JLTV Falcon Command and Liaison Vehicles.

Het Bataljon Jagers te Paard (Bataillon de Chasseurs à Cheval), een cavalerie-eenheid van het Belgische leger kondigde op 19 januari j.l. aan dat het zijn eerste nieuwe JLTV-voertuigen (Joint Light Tactical Vehicle) van Oshkosh Defense had ontvangen. Deze voertuigen zijn bedoeld als vervanging van de IVECO Lynx (LMV)-voertuigen van het Belgische leger. Op het eerste gezicht nogal verwarrend is het feit dat deze nieuwe voertuigen zandkleurig zijn in plaats van een meer passende kaki of groene kleur. Dit gezien hun opdracht voor het Europese operatiegebied. Zullen zij dezelfde verwijderbare camouflagestickers krijgen als die welke op de pantservoertuigen van het Franse leger worden aangebracht?

Eén van de eerste JLTV CLV Falcons ontvangen door het ISTAR-bataljon van het Belgische leger (bron foto: Facebook-pagina van het Bataljon Jagers te Paard - Bataillon de Chasseurs à Cheval)

Volgens een tweet van DGMR (Directoraat-Generaal Materiële Hulpbronnen) van het Belgische leger van 11 september 2020 had Oshkosh Defense de aanbesteding gewonnen voor de levering van 322 JLTV's met de aanduiding CLV (Command and Liaison

Vehicle) ter vervanging van de IVECO LMV Lynx gepantserde voertuigen in dienst bij het Belgische leger.

Preciezer gezegd: in de tweet van DGMR werd aangekondigd dat de Ministerraad groen licht had gegeven aan het Ministerie van Defensie om 322 JLTV CLV Commando- en Liaison- Voertuigen te kopen. Een contract ter waarde van € 134,7 miljoen, zonder rekening te houden met de periode van veertien dagen waarin concurrenten die van deze publieke markt zijn uitgesloten, beroep konden aantekenen bij de

foto: armyrecoqniton.com

2

Turtle Tanks

Eind september 2020 braken gevechten uit tussen Azerbeidzjan en Armenië. De strijd was hevig maar gelukkig werd er in de nacht van 9 op 10 november een wapenstilstand gesloten. Nieuw in de strijd was de inzet geweest van drones. Vrijwel elk voertuig, zowel gepantserd als niet-gepantserd kon door middel van een drone met een explosieve lading buiten gevecht worden gesteld. De drone stortte zich boven op het vijandelijke voertuig, de explosieve lading explodeerde en klaar was kees.

Toen Rusland in 2022 de Oekraïne aanviel gebruikte het daarbij heel veel voertuigen, zowel gepantserd als niet-gepantserd. De Oekraïners herinnerden zich de strijd tussen Azerbeidzjan en Armenië en begonnen meteen met de inzet van drones met explosieven. Ook in dit geval werden heel goede resultaten behaald. Tegenmiddelen van de Russen lieten op zich wachten tot het moment dat er een geheel nieuw gevechtsvoertuig aan het front opdook. En dat was de TURTLE TANK. Een gewone tank, T-62 of T-72, maar helemaal ingepakt in stalen platen. De loop van het kanon priemde door een opening aan de voorkant van de stalen kooi, het zag er angstaanjagend uit. De TURTLE TANK meldde zich aan het front!

Het was alleen wel jammer dat de "turtle" tank slecht uit de voeten kon, dat het zicht naar buiten heel beperkt was, dat het kanon maar een smal schootsveld had en dat de tank gevoelig was voor drones. Op dit moment is er weinig nieuws over de "turtle" tank, maar wie weet wat ons nog te wachten staat.

1

Veel wapens in een neutraal land 2

DOOR MARCEL VON HOBE

Het tweede deel van mijn fotoreportage van het Militär- und Festungsmuseum Full-Reuenthal. Althans het militaire verzameling onderdeel daarvan. Vorige DE TANK zijn we geëindigd in de Stube van het museum.

Uit een gesprekje met de kaartverkoper aan het begin van de tocht had ik opgevangen dat er ook tanks moeten zijn. Die had ik echter nog niet gezien. Zal er dan nog meer zijn? Na de koffie loop ik buiten om de hal om eens te kijken wat er aan de achterkant nog te zien is. Een 'kleine' loods staat open en ik zie meerdere voertuigen staan. Iemand die naar buiten komt lopen staat mij zeer vriendelijk te woord en vertelt dat de loods vol staat met 'dubbelen'. Op de vraag dat het museum toch ook een Rostinoff vrachtwagen zou hebben, vertelt hij dat dat een privéobject is en dat daarvoor geen ruimte meer was in de grote hal. Die hadden de eigenaren dus alweer elders ondergebracht. Maar wacht even...grote hal? Ja, die. Hij wijst naar de grote hal waarvan op geen enkele

manier te zien is dat het bij het museum hoort. Onderweg fotografeer ik nog even de opgestapelde voertuigen achter het hoofdgebouw. Het zijn voertuigen die duidelijk nog aan restauratie toe zijn.

M44, 155 mm howitser

Schützenpanzer 63/89 met 20 mm Oerlikon

Her en der staan verschillende andere wiel- en rupsvoertuigen waaronder best bijzondere. Te veel om op te noemen. Eén zo'n bijzonder voertuig is de Panzerwagen 39 LTL-H. Bij ons ook wel bekend als de Panzerwagen 38(t). Zwitserland heeft in 1939 12 van deze tanks gekocht en ze hebben tot 1950

gediend. De tank van het museum is in de jaren 80 uit het veld gehaald waar het werd gebruikt als doel voor brandbommen. De tank is daarna geheel gerestaureerd en in zijn originele kleurige staat teruggebracht.